

Eğitimde engel ♥
kalmasın!

10 - 18 MAYIS
ENGELLİLER HAFTASI

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

Mayıs 2025 Sayı 1

YERKÖY
ŞEHİT YÜCEL YILMAZ
REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

YERKÖY RAM E-DERGİSİ

Yerköy RAM Adına İmtiyaz Sahibi

GAMZE GÜL YORULMAZ

Yayın Koordinatörü

OĞUZ HAN

Grafik Tasarım ve Mizanpaj

UĞUR TUFAN

Son Okuma

ORHAN KELEŞ

Yayın Kurulu

MURAT ŞAHİN

GÜSSÜM MARANGOZ

ONUR DOĞAN

UĞUR TUFAN

OĞUZ HAN

ERTUĞRUL ÖZERDEM

BERKAY ŞAHAN

Değerli okurlarımız;

Her çocuğun eğitim hakkı vardır. Engelli çocuklar ise, eğitim hakkını en çok ihtiyaç duydukları bir dönemde elde etmektedirler. Engelli çocuklar için eğitim, bilgi ve becerileri kazandırmaktan daha fazlasını temsil etmektedir. Bu çocuklara sunulan eğitim, potansiyellerini keşfetmelerine yardımcı olmanın yanı sıra, onları toplumun aktif birer üyesi haline getirme amacını taşımaktadır.

10-16 Mayıs Engelliler Haftası olması dolayısıyla Yerköy Şehit Yücel Yılmaz Rehberlik ve Araştırma Merkezi olarak e-dergimizin 1.sayısında engelli çocukların eğitim hakkına ve verilecek eğitimin önemine değinmek istedik.Bu vesileyle e-dergimizin hazırlanmasında emeği geçen tüm RAM ailesine teşekkür ediyorum.

**Gamze Gül YORULMAZ
Yerköy Şehit Yücel Yılmaz
Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürü**

İÇİNDEKİLER

1

Özel Gereksinimli Bireyler ve Eğitim Hakkı

6

Engelleri Aşıp Başarıdan Başarıya Koşan Sanatçımız: **AŞIK VEYSEL**

8

Özel Eğitimde Erken Çocukluk Gelişim Alanları

14

DMD Nedir,Belirti ve Bulguları,Aile ve Bireyin Eğitimi

22

Zamanını Aşan Münzevi Aydın: **CEMİL MERİÇ**

24

Engelli bireylere Yönelik Psikososyal Hizmetler

27

Özel Öğrenme Güçlüğü Nedir,Belirtileri ve Eğitim Hakkı

33

Meksikalı Sürrealist: **FRİDA KAHLO**

35

Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı(E-KPSS)

ULUSAL VE ULUSLARARASI MEVZUAT

T.C. Anayasası(18.10.1982 tarihli ve 17863 sayılı)

T.C. Anayasası 10'uncu maddesinde "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz. Çocuklar, yaşlılar, özürllüer, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz." ve 42'nci maddesinde "Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır." şeklinde düzenlenmiş olup engelli bireylere pozitif ayrımcılık yapılmasının eşitliğe aykırılık oluşturmayacağı Anayasa ile güvence altına alınmıştır.

5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanun(01.07.2005 tarihli ve 25868 sayılı)

5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un 4/1/(a) maddesi; "Devlet, insan onur ve haysiyetinin dokunulmazlığı temelinde, engellilerin ve engelliliğin her tür istismarına karşı sosyal politikalar geliştirir. Engelliler aleyhine ayrımcılık yapılamaz; ayrımcılıkla mücadele engellilere yönelik politikaların temel esasıdır." olarak düzenlenmiştir.

573 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname(30.5.1997 tarihli ve 573 sayılı)

573 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 4'üncü maddesinin (d) bendinde "Özel eğitim gerektiren bireylerin, eğitsel performansları dikkate alınarak, amaç, muhteva ve öğretim süreçlerinde uyarlamalar yapılarak diğer bireylerle birlikte eğitilmelerine öncelik verilir." hükmü yer almakta olup özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin eğitimde fırsat eşitliği üzerinde durulmuştur.

ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ YÖNETMELİĞİ(07.07.2018 TARİH VE 30471 SAYILI)

EĞİTSEL DEĞERLENDİRME

Bireysel ve gelişim özellikleri ile eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından anlamlı düzeyde farklılık gösteren bireylerin eğitim ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere geliştirilmiş eğitim programları ve özel olarak yetiştirilmiş personel ile uygun ortamlarda sürdürülen eğitime özel eğitim denir.

Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademede diğer bireylerle karşılıklı etkileşim içinde bulunmalarını ve eğitim amaçlarını en üst düzeyde gerçekleştirmelerini sağlamak amacıyla bu bireylere destek eğitim hizmetleri de sunularak akranlarıyla birlikte tam zamanlı ya da özel eğitim sınıflarında yarı zamanlı olarak verilen eğitime kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim denir.

Bireylerin eğitsel değerlendirmesi ve tanınması ile ilgili iş ve işlemler Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde (RAM) oluşturulan özel eğitim değerlendirme kurulu tarafından yapılır.

Bireylerin eğitsel değerlendirmesi ve tanınmasıyla ilgili ilk başvuru; okul yönetimi, veli ya da zihinsel engeli olmayan 18 yaşından büyük bireyin kendisi tarafından; resmî kurumlarda bakım ve barınma hizmetinden yararlanan bireyler için kurumun resmî ve tanılama sürecinde aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

- Eğitsel değerlendirme ve tanılama uygun ortamda, bireyin özelliklerine uygun ölçme araçlarıyla yapılır. Sağlık sorunları nedeniyle RAM'a gelemeyecek durumda olanların eğitsel değerlendirme ve tanınmasıyla ilgili iş ve işlemler bu bireylerin bulunduğu ortamlarda yapılır.

- Eğitsel değerlendirme ve tanılama sonucunda özel eğitim ihtiyacı olduğu tespit edilen bireyler, Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu düzenlenerek uygun eğitim ortamına ve özel eğitim hizmetine yönlendirilirler.

Eğitsel değerlendirme ve tanılama işlemleri okula kayıtlı öğrenciler için okulun bulunduğu bölgedeki RAM tarafından, herhangi bir okula kayıtlı olmayanlar için ise ikamet adresi ya da bakım ve barınma hizmetinden yararlandığı kurumun bulunduğu bölgedeki RAM tarafından yapılır.

Eğitsel değerlendirme ve tanılama işlemleri okula kayıtlı öğrenciler için okulun bulunduğu bölgedeki RAM tarafından, herhangi bir okula kayıtlı olmayanlar için ise ikamet adresi ya da bakım ve barınma hizmetinden yararlandığı kurumun bulunduğu bölgedeki RAM tarafından yapılır.

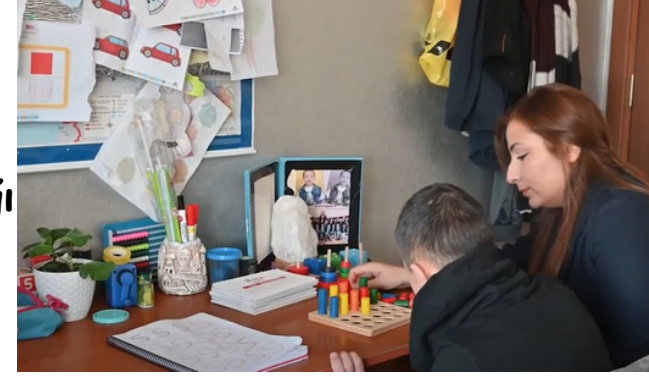
"Veli, eğitsel değerlendirme ve tanılama ya da yerleştirme kararlarına, kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren otuz iş günü içinde itiraz edebilir." hükmü yer almakta olup velinin alınan karara itiraz hakkı bulunmaktadır.

0-36 aylık özel eğitim ihtiyacı olan çocuklar için erken çocukluk dönemi eğitim hizmetleri il veya ilçe özel eğitim hizmetleri kurul kararı ile özel eğitim okulları, okul öncesi eğitim kurumları, bünyesinde ana sınıfı bulunan eğitim kurumları ile çocuk ve ailenin ihtiyaçları doğrultusunda evlerde de yürütülür.

36 ayını tamamlayan özel eğitim ihtiyacı olan çocuklar için okul öncesi eğitim zorunludur. Çocukların gelişimi ve özellikleri dikkate alınarak okul öncesi dönemde eğitim süresi uzatılabilir.

EVDE EĞİTİM HİZMETİ

“Zorunlu öğrenim çağındaki özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerden sağlık problemi nedeniyle en az on iki hafta süreyle örgün eğitim kurumlarından yararlanamayacağı ya da yararlanması durumunda sağlığı açısından risk oluşturacağı en az birisi ilgili daldan olmak üzere üç uzman tabip tarafından düzenlenmiş Durum Bildirir Sağlık Kurulu Raporu’nda belirtilen öğrencilere velinin yazılı talebi ve Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu ile il veya ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunun planlaması doğrultusunda ders yılı içinde evde eğitim hizmeti verilebilir.” hükmü doğrultusunda evde eğitim hizmeti yürütülür.

AİLE EĞİTİMİ HİZMETLERİ HASTANEDE EĞİTİM HİZMETİ

“Zorunlu öğrenim çağındaki özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerden sağlık problemi nedeniyle sağlık kuruluşlarında yatarak tedavi gören öğrencilerin eğitimlerini sürdürmeleri için hastaneler bünyesinde il veya ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunun teklifi ve Sağlık Bakanlığının uygun görüşü üzerine Valilik Olur'u ile hastane sınıfları açılır.” hükmü doğrultusunda hastanede eğitim hizmeti yürütülür. “Aile eğitimi, her tür ve kademedeki özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin eğitimine katkı sağlamak amacıyla aileye verilecek her türlü rehberlik ve eğitim hizmetlerini içerir. Bu hizmetler Bakanlıkça hazırlanan aile eğitimi programı doğrultusunda okul ve kurumlarda yürütülür.” hükmü doğrultusunda ailelere her türlü destek sağlanır.

DESTEK EĞİTİM ODASI ÖZEL EĞİTİM SINIFI

Destek Eğitim Odası

“Okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kademesinde eğitim veren okullarda tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerini sürdüren öğrenciler için il veya ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunun teklifi doğrultusunda il veya ilçe millî eğitim müdürlüklerince destek eğitim odası açılır.” hükmü doğrultusunda kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim alan öğrencilerin destek eğitim odasından yararlanmaları sağlanır.

Özel Eğitim Sınıfı

“Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu doğrultusunda ayrı bir sınıfta eğitim almalarına karar verilen özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için resmî ve özel okullarda il veya ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunun teklifi doğrultusunda Valilik Olur'u ile özel eğitim sınıfları açılır.” hükmü doğrultusunda okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kademelerinde özel eğitim sınıfları açılarak öğrencilerin eğitim almaları sağlanır.

Devam-Devamsızlık

Özel eğitim programı uygulanan özel eğitim okullarında veya bu programların uygulandığı özel eğitim sınıflarında kayıtlı öğrencilere, okul yönetiminin en az iki defa yazılı uyarısına rağmen özürsüz devamsızlık süresi 20 günü geçmemek kaydıyla toplam 70 iş günü devamsızlık yapmaları durumunda sınıf tekrarı yaptırılır.

Bilim ve Sanat Merkezi(BİLSEM)

Özel yetenekli olarak Bilim ve Sanat Merkezine (BİLSEM) aday gösterilen öğrencilerin eğitsel değerlendirme ve tanınması ile ilgili iş ve işlemler Bakanlıkça yayımlanan kılavuzda açıklanan takvim doğrultusunda yapılır.

Özel yetenekli bireylere her tür ve kademede kayıtlı bulundukları okulların destek eğitim odalarında ve BİLSEM'lerde destek eğitim hizmeti verilir.

Örgün eğitim kurumlarına devam eden ve genel zihinsel, görsel sanatlar veya müzik yetenek alanlarından özel yetenekli olarak tanılanan öğrencilere, yeteneklerini geliştirerek kapasitelerini en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak amacıyla destek eğitim vermek üzere BİLSEM'ler açılır.

BİLSEM'e öğrenci alım takvimi dışında genel zihinsel, görsel sanatlar ve müzik yetenek alanlarında özel yetenekli olduğu belirlenen öğrencilere destek eğitim odalarında eğitim verilir. BİLSEM'e öğrenci alım takvimi dışında görsel sanatlar ve müzik yetenek alanlarında aday gösterilecek öğrencilerin talebi, ilgililerce il tanılama sınav komisyonuna yapılır.

BİLSEM'e yerleştirme kararı alınan öğrencilerin kayıtları Bakanlıkça yayımlanan tanılama kılavuzunda belirtilen takvime göre velileri tarafından yaptırılır. Kaydı yaptırılmayan öğrenciler, kayıt haklarını kaybeder.

BİLSEM'e kayıtlı öğrencinin nakil iş ve işlemleri velinin ikamet adresi veya öğrencinin devam ettiği örgün eğitim okuluna göre BİLSEM Kayıt Bölgesi'ndeki BİLSEM'e yapılır. Nakil isteği velinin yazılı talebi ile BİLSEM Modülü üzerinden gerçekleştirilir. Nakil talebi alınan öğrencinin dosyası nakledilen BİLSEM'e 30 gün içinde gönderilir.

BİLSEM'ler arası nakillerde en fazla yedi günlük süre devamsızlıktan sayılmaz.

Öğrencilerin ikamet adreslerinin değişmesi nedeniyle gittiği il veya ilçede BİLSEM olmaması durumunda, BİLSEM öğrencisi olma hakkı saklı kalır. Bu hüküm büyükşehir merkez ilçeleri için uygulanmaz. Bu durumdaki öğrencilerin kayıt güncelleme işlemleri, öğrencilerin kayıtlı bulundukları okuldaki e-Okul kaydı esas alınarak yapılır.

BİLSEM'lerde, eğitim ve öğretim yılı boyunca devamsızlık süresi eğitim süresinin % 30'unu geçemez. Mazeretsiz olarak bu süreyi aşan veya programa katılmayanların kaydı silinir. Öğrencinin ikamet adresinin değişmesi nedeniyle gittiği il veya ilçede BİLSEM olmaması durumunda ya da zorunlu nedenlerle yurt dışına çıkmış öğrencilere velisinin yazılı talebi doğrultusunda bu hüküm uygulanmaz. BİLSEM'e kayıtlı olup kaydını güncellemeyen öğrencilerin BİLSEM ile ilişkisi kesilir.

ENGELLERİNİ AŞIP BAŞARIDAN BAŞARIYA KOŞMUŞ SANATÇIMIZ

Aşık Veysel

Çiçeğe yatmadan evvel anam
güzel bir entari dikmişti. Onu
giyerek beni çok seven Muhsine
kadına göstermeye gitmiştim.
Beni sevdi. O gün çamurlu bir
gündü, eve dönerken ayağım
kaydı ve düştüm. Bir daha
kalkamadım. Çiçeğe
yakalanmışım... Çiçek zorlu geldi.
Sol gözümde çiçek beyi çıktı. Sağ
gözüme de, solun zorundan
olacak, perde indi. O gün
bugündür dünya başıma zindan.

Babasının, Âşık Veysel'e oyalanması için aldığı bağlamayla önce başka ozanların türkülerini çalmaya başladı. 1930 yılında Sivas Maarif Müdürü olarak görev yapan Ahmet Kutsi Tecer ile Kutsi Bey tarafından düzenlenen bir şairler gecesinde tanıştı. Kutsi Bey tarafından verilen destek ile birçok ili dolaşmaya başladı. Âşık geleneğinin son büyük temsilcilerinden olan Âşık Veysel, bir dönem yurdu dolaşarak Köy Enstitüleri'nde saz hocalığı yaptı. 1965 yılında özel kanunla maaş bağlandı. 1970'li yıllarda Selda Bağcan, Gülden Karaböcek, Hümeysra, Fikret Kızılok ve Esin Afşar gibi bazı müzisyenler Âşık Veysel'in deyişlerini düzenleyerek yaygınlaşmasını sağladı. Âşık Veysel'in çocuklarından öğretmen olan Bahri Şatiroğlu, babasının yaşamını gün gün deftere almış ve pek çok çalışmaya kaynak kişi olarak katılmıştır. Ayrıca babasının saz ve söz geleneğini sürdürmek.

BAŞLICA ESERLERİ

Arasam Seni Gül İlen (4:18)

Atatürk'e Ağıt (5:26)

Beni Hor Görme (2:46)

Beş Günlük Dünya (3:58)

Bir Kökte Uzamış (4:55)

Dostlar Beni Hatırlasın (6:02)

Güzelliğin On Para Etmez (4:31)

Ne Ötersin Dertli Dertli (3:05)

Uzun İnce Bir Yoldayım (2:23)

Kara Toprak (9:25)

Yıldız (Sivas Ellerinde) (3:16)

ÇEVİRİLEN ESERLERİ

Uzun İnce Bir Yoldayım: David Selim Sayers ve Evrim Emir-Sayers - I'm on a Long and Narrow Road (İngilizce)

Dostlar Beni Hatırlasın: David Selim Sayers ve Evrim Emir-Sayers - Let My Friends Remember Me (İngilizce)^[14]

Bu Alemini Gören Sensin: David Selim Sayers ve Evrim Emir-Sayers - The One Who Sees This World Is You (İngilizce)

Kara Toprak: David Selim Sayers ve Evrim Emir-Sayers - Dark Earth (İngilizce)

ÖZEL EĞİTİMDE ERKEN ÇOCUKLUK GELİŞİM ALANLARI

Gelişim alanları; 0-3, 4-6, 7-9, 10-12, 13-18, 19-24, 25-30 ve 31-36 olmak üzere toplam 8 gelişimsel dönem içinde ele alınabilmektedir. Program hazırlık sürecinde, 0-36 aylık çocukların gelişim özellikleri dikkate alınarak her bir gelişim alanı kendi içerisinde alt gelişim alanlarına bağlıdır.

A. Bilişsel Gelişim Alanı

1. Görsel / uzamsal ilişkiler
2. Dikkat / ortak dikkat
3. Bellek / nesne devamlılığı
4. Kişisel bakım rutinini anlama
5. Neden-sonuç ilişkileri
6. Taklit
7. Sayı hissi
8. Oyun / sembolik oyun
9. Eşleme / sınıflama
10. Problem çözme

B. Alıcı Dil Gelişim Alanı

1. Dikkat ve ayırt etme
2. Sözel olmayan iletişimi anlama
3. Anlam gelişimi
4. Dil bilgisi yapıları

C. İfade Edici Dil Gelişim Alanı

1. Başkalarıyla iletişim
2. Fonem (ses birimi) edinimi ve anlaşılabilirlik
3. Sözcük üretimi
4. Dil bilgisel sözcük, ek ve yapıların üretimi

D. Kaba Motor Gelişim Alanı

1. Hareket
2. Denge
3. Nesne kontrolü

E. İnce Motor Gelişim Alanı

1. Kavrama
2. El becerileri
3. Bırakma

F. Sosyal-Duygusal Gelişim Alanı

1. Yetişkinlerle etkileşim
2. Yetişkinlerle ilişki
3. Akranlarla etkileşim
4. Akranlarla ilişki
5. Kendi kimliğiyle başkalarıyla ilişkide olma
6. Yetenek farkındalığı
7. Duygu gösterimi
8. Empati
9. Duygu düzenleme
10. Dürtü Kontrolü
11. Sosyal anlamlandırma

G. Uyumsal Beceriler Gelişim Alanı

1. Yeme-içme becerileri
2. Kişisel bakım becerileri
3. Giyinme-soyunma becerileri
4. Tuvalet becerileri

Öğretim programında bulunan yedi gelişim alanındaki kazanımlar, aşamalılık ve ardışıklık ilkesine bağlı kalınarak basitten karmaşığa ve somuttan soyuta olacak biçimde düzenlenmiştir.

İlgili süreç; 0-36 ay arası çocukların gelişimsel alanlardaki gelişimsel kazanımları ya da özellikleri temel alınarak oluşturulduğu için gelişimsel, alt gelişim alanları ve ana gelişim alanları birbiri ile ilişkili olduğu için dengeli ve bütünsel, bireysel farklılıkları temel aldığı için esnek, oyunu ve etkinlikleri kazanımları desteklemede kullandığı için oyun ve etkinlik temelli, ebeveynin / birincil bakıcının evde uygulama yapması ve uygulamaların kurumda ya da evde eğitimci / uzman tarafından desteklenmesine dayandığı için ev merkezli ve kurum destekli, tüm kazanımları desteklemede anne-uzman-çocuk arasındaki nitelikli etkileşimlere önem verdiği için de etkileşim temelli bir yapıdadır.

Öğretim Programının Genel Amaçları

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylere yönelik Erken Çocukluk Özel Eğitimde ulaşılması hedeflenen genel amaçlar aşağıdaki gibidir. 0-36 aylık çocuklar,

- Hatırlama, problem çözme, olaylar arasında neden-sonuç ilişkileri kurma ile düşünme süreçlerini geliştirerek bilişsel gelişim alanında ilerleme göstermelerini sağlamak,
- Dünyayı algılama, çevresinde olanları anlama ve anlamlandırabilme ile alıcı dil gelişim alanında ilerlemeler göstermelerini sağlamak,
- Çevresini değiştirmek, düşüncelerini iletme, isteklerini gerçekleştirmek, karşısındaki kişi ya da kişilerle etkileşime geçmek amacıyla kendini bağımsız şekilde ifade ederek ifade edici dil gelişim alanında ilerlemeler göstermelerini sağlamak,
- Kavrama, bırakma ve el becerilerini geliştirerek ince motor gelişim alanında ilerlemeler göstermelerini sağlamak,
- Denge, hareket ve nesne kontrolü geliştirerek kaba motor gelişim alanında ilerlemeler göstermelerini sağlamak,
- Başkalarının bakım ve gözetimindeki desteğin azalması, bağımsızlaşma ve yaşamda bağımsız olarak işlev görebilme için gereksinim duyduğu becerileri edinerek uyumsal beceriler alanında ilerlemeler göstermelerini sağlamak.
- Dil gelişiminde özellikle ilgili zamanda yapamadığı eylem veya becerilerin takip edilmesi ve gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak

... elzemdir.

Dil gelişiminde izlenmesi gereken zaman aralıklarını sıralamak gerekirse çocuklarda erken müdahale gerektiren ön koşullara sahip olabiliriz.

Yaş	İşaretler (Eğer... yapmıyorsa...)	Etkilenen Gelişim Alanları
Doğumdan itibaren	Seslere, özellikle de anne sesine, tepki vermeme	Alıcı dil gelişiminde sorun, işitme açısından değerlendirme gereklidir.
6-9 ay	Babıldama davranışının bulunmaması	İfade edici dil gelişimi
12 ay	- Tek sözcük üretimlerinin henüz ortaya çıkmamış olması - Anne ve babayı çağırırken sözel ifadeler kullanmaması	İfade edici dil gelişimi İfade edici dil gelişimi
15 ay	- Sözcük üretimlerinin sınırlı olması - Uzakta bulunan bir nesneyi talep etmek için işaret kullanmaması	İfade edici dil gelişimi Sözel olmayan iletişim becerileri
18 ay	Nesne adlandırmak için, yorumda bulunmak için ya da bir nesneyi talep etmek için sözcük kullanmaması	İfade edici dil gelişimi
24 ay	50'den az sözcük üretimi - İki kelimeli kombinasyonlarının bulunmaması - Sözel üretimlerin zor anlaşılması	İfade edici dil gelişimi İfade edici dil gelişimi İfade edici dil gelişimi

JEST-MİMİK GELİŞİMİ

Bebeklerin 9-16 ay arasındaki jest- mimik gelişimi, 2 yıl sonra ortaya çıkacak olan dil gelişimini yordayabilmektedir.

9. Ay: Verme, Kafa Sallama

9. ayda, eylemlerle ilgili jest kullanımı başlar. İlk önce nesne almayı öğrenirler. Daha sonra, el hareketlerinin kontrolü arttıkça ellerinden nesneleri bırakabilirler ve bir nesneyi başka bir kişiye vermeye başlayabilirler. İstemediği yiyeceklerde ‘başını sallama’ davranışı gözlenir.

10. Ay: Uzanma, Kollarını Kaldırma

Keşif için ilgilendiği nesneye uzanma gözlenir. Etrafındaki kişilerin tepkilerini öngörmeye başladıklarında, onlara ulaşmak için jest kullanımı başlar. Avuç içleri dışa dönük, kollar yukarı doğrudur.

11. Ay: Gösterme, El Sallama

Ortak ilgi kurmak ister. İlgilendiği şeyleri kaldırır, diğer kişinin bakması için ona gösterir.

12. Ay: Eller Açık Pozisyonda, İşaret Etme, Hafifçe Vurma

Parmaklar yayık, açık el pozisyonunu kullanmaya başlarlar. Diğer kişilerin ilgisini çekmek için jest- mimik kullanırlar. Jest kullanımı, artık daha amaçlıdır. Konuşma sesleri ile senkronizedir.

13. Ay: Alkış, Öpücük Verme

Diğer kişileri izleyerek gözlem yolu ile öğrenme, hareketleri ve sesleri taklit etme davranışları yoğundur. İlk sözcükler ortaya çıkar.

14. Ay: İşaret Parmağı İle Gösterme, ŞŞŞŞŞ !!!

Uzakta olan nesnelere işaret etme davranışı vardır. Gözlem yoluyla öğrenme yoğundur. İletişimci olma yolunda yoğun çaba vardır.

15. Ay: Başını Sallama, Kabul İşareti, El İle Uzanma

Sözcüğe benzer sembolik jest kullanımı- ‘evet’ anlamında başını sallama, kabul işareti gözlenir. Kötü kokan şeyleri ifade etmek için elini yüzünün önünde sallama, ‘bekle’ demek için elini kaldırma davranışı gözlenir.

Jestler, sadece çocuğun düşündüğü şeyleri temsil etmez aynı zamanda diğerleri ile fikir alışverişinde bulunduğunu gösterir.

16. Ay: Sembolik Diğer Jestler

Öğrenilen sözcüklerle ilişki içerisindedir.

KAYNAKÇA:

MEB, orgm, Özel Eğitime İhtiyacı Olan Bireyler İçin (0-36) ERKEN ÇOCUKLUK ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETİM PROGRAMI (sayfa 5,6,7,8)

Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kaynaştırma Uygulamaları Destek Programı

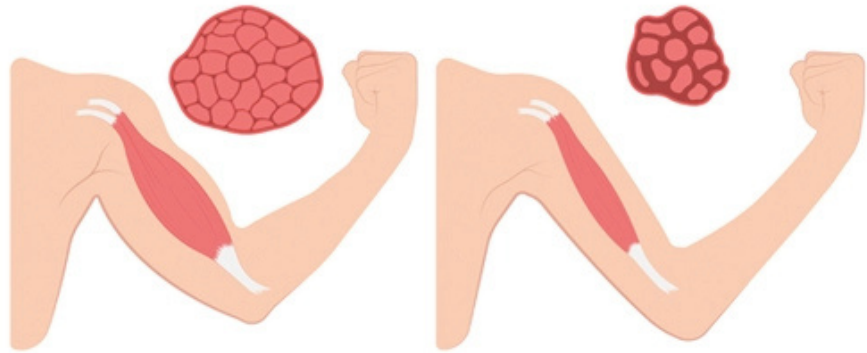
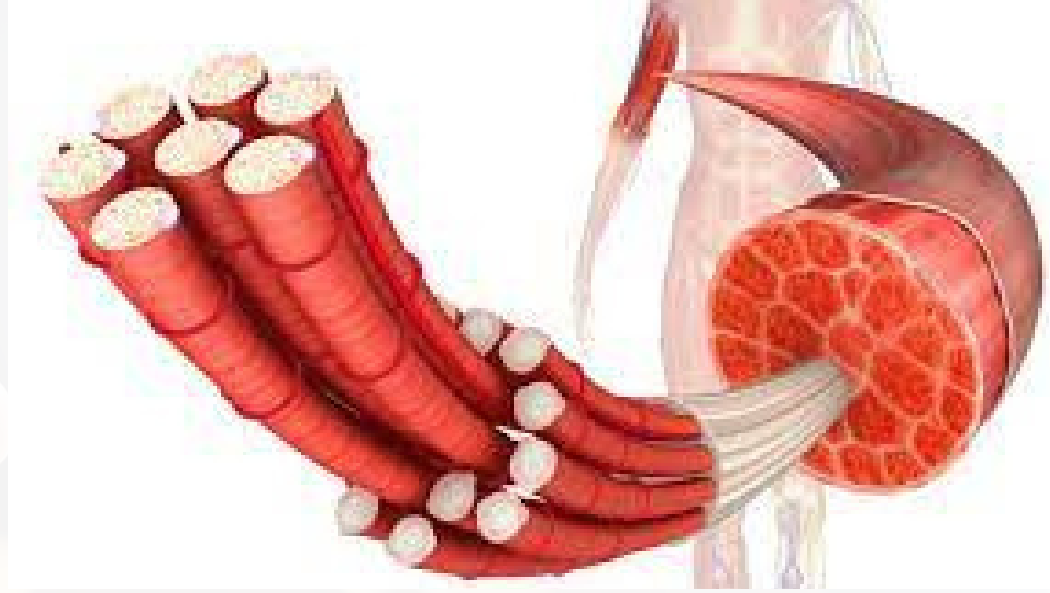
Duchenne Muskuler Distrofisi Nedir (DMD)?

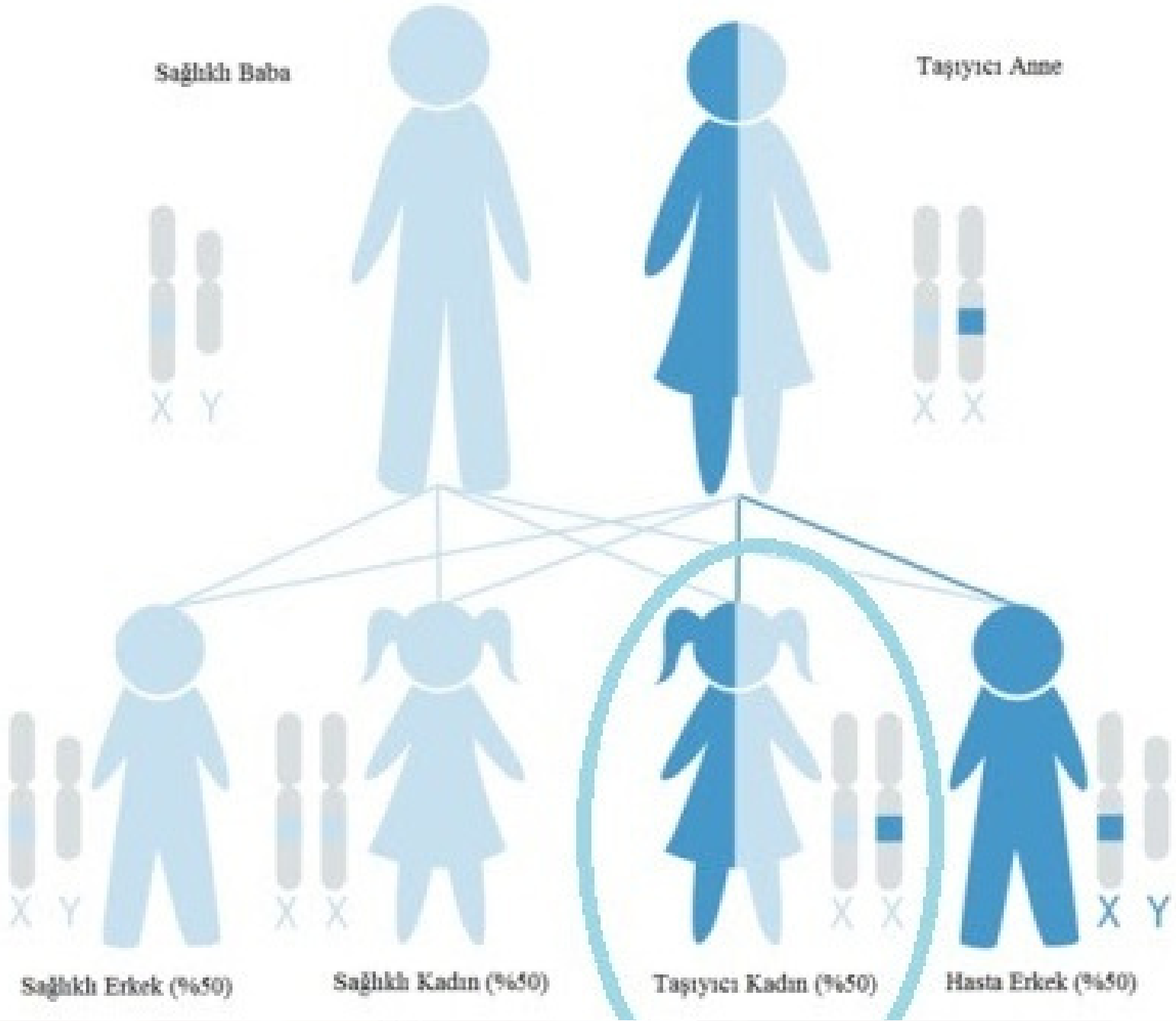
Çocuklarda 3 ila 5 yaşları arasında ortaya çıkan, ilerleyici kas yıkımı ve zayıflığına neden olan genetik bir hastalıktır. DMD hastalığında distrofin geninde bulunan bir mutasyon sonucu, distrofin proteini sentezlenemez.

Distrofin Proteini

Kasların bütünlüğünü sağlamakla görevli proteindir. Kasların kasılması sırasında yay gibi,şok emici gibi davranır.

Bu proteinin yokluğunda kaslar bütünlüğünü koruyamaz ve yıkım baş gösterir. Kaybedilen kasların yerini yağ dokusu almaya başlar.

Distrofin geni X kromozomu üzerinde bulunur, bunun sonucunda DMD kas hastalığı X genine bağlı olarak geçiş gösterir. Hastalığın erkeklerde daha sık gözlenmesinin nedeni erkek çocuklarda bir X kromozomu bulunmasıdır, dolayısıyla bu gende bir hata olduğunda distrofini sentezleyecek başka bir gen kopyası yoktur. Kız çocuklarında ise 2 tane X kromozomu bulunur. Babadan ya da anneden gelen X kromozomundaki distrofin hatalı olsa bile diğer kopyada sentezlenen protein, kasların işlevlerini yerine getirmesi için yeterlidir.

Hastalığın Belirtileri

**Merdiven
Çıkma Zorluk**

·Çocukların bacaklarında ve kalça çevresi başlayan kas zayıflığı ve atrofi (kas kütlesi kaybı).

**Baldır kası
hipertrofisi (kas
boyutunda artış)**

Sert Ayak Bileği

Parmak Ucunda Yürüme

Aşırı Yorgunluk

**Gevşek
Bebek(tembel,ağırkanlı
bebek tablosu**

Sık Düşmeler

GOWER'S BELİRTİSİ

Kalça çevresi
büyük kas
gruplarındaki
güçsüzlüğe
bağlı çocuklar
yerden kendi
üstüne
tırmanır
tarzda ayağa
kalkarlar.

HASTALIGIN SEVYASI

Yapılan alışmalar DMD hastalarının yürüme yeteneğini 9,5 yaş civarında kaybettikleri en fazla 12 yaşına kadar devam ettirdikleri belirtilmiştir.

DMD hastalığında çocuklar 7-12 yaşları arasında tekerlekli sandalye kullanmaya başlarlar. Tekerlekli sandalyeye geçiş bir anda değil, yavaş yavaş gerçekleşir. Öncelikle uzun mesafe yürüyüşlerinde enerjilerinin korunması için kullanılan tekerlekli sandalyeye daha sonraları giderek daha fazla gereksinim duyulur.

01 GEN TERAPİSİ ÇALIŞMALARI

MİKRODİSTROFİN GEN TERAPİSİ (SAREPTA):

Bir virüsün kas hücre çekirdeğine bırakılarak enfeksiyon oluşturulup kas hücresinin yeniden kodlanmasını içeren programdır. Bu şekilde daha küçük ama fonksiyonel bir distrofin proteini yapılabilir. Çalışmalar sonucu ikincil kriterlerde anlamlı iyileşme gözlemlenmiştir. Bu program Amerika Birleşik Devletlerinde onaylanmıştır.

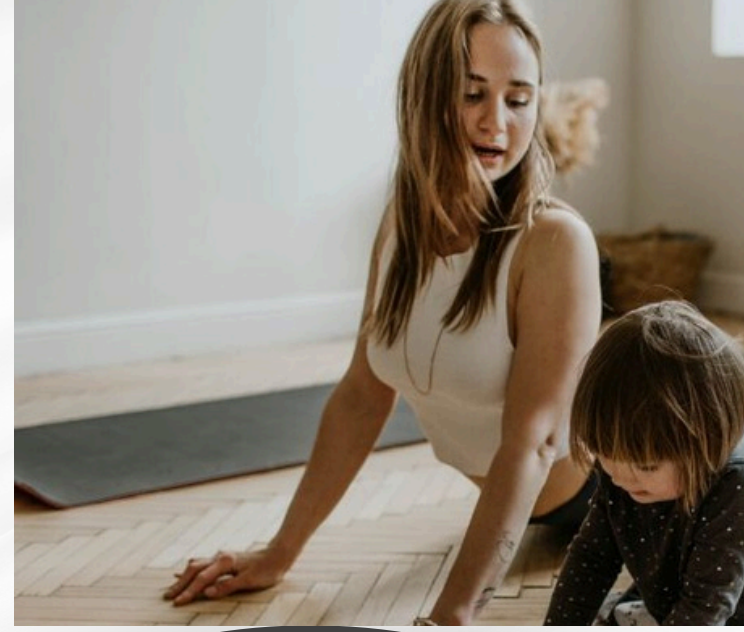
02 EKZON ATLAMA ÇALIŞMALARI

53 EKZON ATLAMA (NS PHARMA):

Distrofin genindeki en yaygın mutasyon tiplerinden biri, genin ortasındaki bir kod parçası eksik veya silinmiş olduğunda ortaya çıkar. Bu ilaç ile silinen atlanarak kısaltılmış distrofin proteini oluşturulur. Bu kısaltılmış proteinin normal distrofine benzer şekilde davranması ve bu nedenle Duchenne'nin bazı semptomlarını hafifletmesi ve daha yumuşak Becker benzeri bir sunumla sonuçlanması beklenir. İlaç önce Japonya'da ardından Amerika'da onay almış durumda.

Aile Eğitimi

- ✓ Yeni bir DMD tanısı doğrulandığında, ilk destek bakım ekipleri ve kas hastalıkları uzmanları, ihtiyaç duydukları kaynak, bilgi ve destek sağlanması hususunda yardımcı olmaktadır.
- ✓ DMD hastaları, davranışsal ve öğrenme ile ilgili zorluklar konusunda daha yüksek şansa sahiptir. Gelişimde ve/veya öğrenmede gecikme görüldüğü durumda, belli sorunların tanımlanmasına ve giderilmesine yardımcı olması için bir psikolog ya da nöropsikolog tarafından değerlendirme yapılmalıdır.
- ✓ Erken dönemde fizik tedavi ekibine başvurulursa, kasları esnek tutmak ve eklemlerdeki gerginliği önlemek ve/veya en aza indirmek için kademeli olarak egzersizlere başlanmalı.
- ✓ Fizik tedavi uzmanının önerdiği evde yapılacak olan egzersiz günlük rutin olarak yapılmalıdır.
- ✓ Skolyoz, steroid kullanan hastalarda daha az görülse de, yürüme kaybından sonra da takibine devam edilmelidir.

DMD VE EĞİTİM

Sosyal entegrasyon

- DMD hastalarının sosyal hayata aktif olarak katılmaları, arkadaşlık ilişkileri kurmaları ve toplumla etkileşimde bulunmaları önemlidir. Sosyal etkileşim, bireylerin sosyal becerilerini geliştirmelerine, özgüvenlerini artırmalarına ve sosyal destek ağlarına erişmelerine yardımcı olur.

Eşitlik ve fırsat eşitliği

- Her bireyin eğitim alma hakkı olduğu düşünüldüğünde, DMD'li bireylerin lise ve üniversite gibi eğitim kurumlarına erişimi sağlanmalıdır. Bu, DMD hastalarının potansiyellerini geliştirmelerine, bilgi ve becerilerini artırmalarına ve gelecekte istedikleri mesleklere yönelmelerine olanak tanır.

Bireysel gelişim

- Eğitim, DMD'li bireylerin bilişsel, duygusal ve sosyal açıdan gelişimlerini destekler. Lise ve üniversite eğitimi, genel bilgi birikimi yanı sıra analitik düşünme, problem çözme ve iletişim becerilerinin gelişimine katkıda bulunur. Bu, bireylerin hayatları boyunca sürekli öğrenme ve kendini geliştirme yolunda ilerlemelerini sağlar.

Kariyer ve istihdam fırsatları

- Lise ve üniversite eğitimi, DMD hastalarının kariyer seçeneklerini genişletir ve istihdam olanaklarına erişimlerini artırır. Eğitimli bireyler, ilgi duydukları alanlarda çalışma ve topluma katkı sağlama fırsatlarına sahip olurlar.

Farkındalık ve kabul

- DMD hastalarının eğitim alması, toplumda farkındalık ve kabul düzeyini artırır. Eğitimli bireyler, DMD hakkında doğru bilgilere sahip olur ve toplumda farkındalık yaratma, engelleri aşma ve ayrımcılığın azaltılması konularında aktif rol oynayabilirler.

Kaynaklar

Duchenne Musküler Distrofi(DMD)
Hastalığı Nedir? Belirtileri ve
Tedavisi(2023) 02.05.2025 tarihinde
<https://www.memorial.com.tr/hastaliklar/dmd-hastaligi> adresinden
yararlanılmıştır.

Dmd hastalığı nedir? Belirtileri ve
tedavi yöntemleri nelerdir?(2021)
02.05.2025 tarihinde
<https://www.medicalpark.com.tr/dmd-hastaligi/hg-2085> adresinden
yararlanılmıştır.

Gelişen Tedaviler ve İlaç
Çalışmaları(2020) 13.05.2025
tarihinde
<https://www.dmdaileleri.org/gelisene-tedaviler/> adresinden yararlanılmıştır.

DMD Aile Rehberi 14.05.2025 tarihinde
<https://www.dmdaileleri.org/wp-content/uploads/2020/12/DMD-AILE-REHBERi.pdf> adresinden
yararlanılmıştır.

DMD hastalarında eğitimin önemi
14.05.2025 tarihinde
<https://dmd.arti.net/2023/04/dmd-hastalarinin-egitiminin-onemi.html>
adresinden yararlanılmıştır.

Cemil Meriç

1954 yılının bahar aylarında bir kaza sonucu gözlerini tamamen yitirince birkaç başarısız göz ameliyatının ardından 1955'te vapurla tek başına Marsilya'ya, oradan Paris'e gitti. 6 aylık tedavi başarılı sonuç vermeyince yurda döndü. Görme yetisini tamamen yitirdiğinden dolayı bir süre bunalıma girdi ancak çevresindekilerin yardımıyla yeniden okuyup yazmaya başladı.

Görme yetisini yitirdikten sonra yazarlık hayatının en üretken çağı başladı. Çevresindekilere okuttuğu Fransızca ve İngilizce metinleri sözlü olarak çevirdi ve yardımcılarına yazdırdı. Basılmamış olan bir Fransızca grameri hazırladı. Dikte etmek suretiyle yeni makaleler yazmaya devam etti. 1963'ten itibaren Edebiyat Fakültesi'nin Sosyoloji bölümünde sosyoloji ve kültür tarihi dersleri verdi; bu dersleri emekliliğine kadar sürdürdü. Aralıklarla 20 yıl sürdürdüğü günlüklere 1963 yılında başladı.

İlk telif kitabı "Hint Edebiyatı" 1964'te yayımlandı. Bir dünya edebiyatı yazma düşüncesiyle yola çıkan Meriç, İran edebiyatı ile işe başlamış ama sonra Hint edebiyatına yönelmişti.^[9] Doğu medeniyetlerine karşı olan önyargıları yıkmayı amaçlayan ve 4 yıllık bir çalışmanın sonucu olarak ortaya çıkan eser, "Bir Dünya'nın Eşiğinde" başlığıyla iki kez daha basıldı. Hint Edebiyatı'ndan sonra Batı düşüncesinin önemli bir yönünü aydınlatmayı amaçladı. Bu düşünceyle sosyalizmin temelini atan ve sosyolojinin kurucusu olan Saint Simon hakkında bir eser kaleme aldı ancak basacak yayınevi bulmakta zorlandı. Eser, 1967'de Can Yayınları tarafından basıldı.

1965-1973 yılları arasında çeşitli dergilerde yazıları ve çevirileri yayımlandı. Hisar dergisinde “Fildişi Kuleden” başlığı ile sürekli denemeler yazdı. İstanbul Üniversitesi Fransızca okutmanlığından emekli oldu ve yılların birikimini kitaplaştırmaya girişti. O yıl, Türkiye Millî Kültür Vakfı’ndan fikir dalı ödülü aldı. “Bana öyle geliyor ki hayat denen mülâkata bu kitabı yazmak için geldim.” dediği “Bu Ülke” adlı kitabını 1976’da yayımladı. Kitap, onun çeşitli fikir, kültür ve edebiyat meselelerine dair aforizmalarından oluşur.^[9] Aynı yıl, medeniyet kavramını tartıştığı “Umran’dan Uygarlığa” adlı eseri yayımlandı.

ZAMANINI AŞAN MÜNZEVİ AYDIN

1978-1984 yıllarında çoğu Kubbealtı’nda olmak üzere konferanslar veren Meriç, 1980’de bir edebiyat tarihi ve düşünce tarihi niteliği taşıyan "Kırk Ambar" adlı eseri Türkiye Milli Kültür Vakfı Ödülü’ne layık görüldü.

1981’de Ankara Yazarlar Birliği tarafından “Yılın Yazarı” seçildi. 1981’de basılan yarı derleme, yarı telif Bir Facianın Hikâyesi’nde yakın tarihin yeni bir muhasebesini yaptı.

1983’te eşi Fevziye Hanım’ı kaybeden Meriç, aynı yıl Ağustos ayında beyin kanaması geçirdi ve sol tarafına felç indi. Sağlığında basılan son eserleri Işık Doğudan Gelir (1984) ile Kültürden İrfana (1985) oldu. 13 Haziran 1987’de hayatını kaybetti. Cenazesi, Karacaahmet Mezarlığı’na defnedilmiştir.

BAŞLICA ESERLERİ

- 1967: Saint Simon İlk Sosyolog, İlk Sosyalist
- 1976: Bir Dünyanın Eşiğinde
- 1964: Hint Edebiyatı
- 1984: Işık Doğudan Gelir
- 1985: Kültürden İrfana
- 1974: Bu Ülke (1985)
- 1984: Işık Doğudan Gelir

ÖDÜLLERİ

- 1974: Türkiye Millî Kültür Vakfı ödülü
- 1981: Türkiye Yazarlar Birliği Yılın Fikir Eserleri ödülü
- 1983: Türkiye Millî Kültür Vakfı ödülü
- 2015: Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat

ENGELLİ BİREYLERE YÖNELİK PSİKOSOSYAL HİZMETLER

Psikososyal destek kişi, aile ve toplumun psikolojik sağlamlığının desteklenmesi, kişilerin kendisini toparlama becerilerine destek olunması süreci olarak tanımlanmaktadır. Kelime olarak psikososyal, psikolojik ve sosyal etkilerin birbirleriyle sürekli etkileşimde olan ilişkisini ve bu ilişkinin etkilerini belirtmektedir. Başka bir ifadeyle psikososyal kavramı, bireyin kendi iç dünyası ile sosyal dünya arasında sürekliliği olan karşılıklı bir ilişkinin etkisini ifade etmektedir. Özetle bu destek biçimi, birey için kriz olduğu anlaşılan sorunlarda bireyin kendi iç dünyasındaki ilişkileri ile çevresel etkenler arasındaki ilişkiyi düzenlemesini, bireyin ihtiyacı olan baş etme becerilerinin güçlenmesine destek olan çalışmalardır. Psikososyal desteğin ne olduğu konusunda, toplumun ve bireylerin yanlış inanışları olduğu bilinmektedir. Bu destek biçimi her şeyden önce, psikolojik bir bozukluk veya psikiyatrik olarak tedaviye ihtiyacı olanların iyileştirilmesi için başvurulacak bir yol değildir.

Psikososyal destek, özellikle kriz anlarında müdahale edilmesi gereken çok disiplinli ve çok katmanlı bir hizmettir. Kısacası psikososyal destek, bir bireyin psikolojik ve sosyal anlamda yaşadığı sorunlarına karşılık olarak bireyin akıl sağlığını koruması için gerekli olan temel hizmet olarak değerlendirilmelidir. Psikolojik destek hizmeti sağlayan uzmanlar psikologlar, psikiyatristler, psikolojik danışmanlar gibi akıl sağlığı alanında görev yapan kişilerdir. Sosyal hizmet uzmanı ve sosyologlar gibi sosyal alanda çalışan kişiler de sosyal anlamdaki desteğin karşılanmasını sağlamaktadır. Ancak psikososyal destek hizmeti, ihtiyaç halinde bu meslek gruplarına ek olarak, doktorlar, emniyet mensupları, hukuk danışmanları gibi uzmanlara başvurulmasıyla bütün hale gelen bir hizmettir.

Günümüzde tüm dünyada engelli bireylerin herhangi bir engeli bulunmayan diğer insanlara göre sağlık, eğitim, iş hayatı vb. alanlarda daha olumsuz şartlara sahip oldukları görülmektedir. Engelli bireyler, engel durumlarına bağlı olarak gerek kamusal gerekse özel alanda birçok psikososyal sorun yaşamaktadırlar. Bu sorunların başında ise toplum tarafından gerçekleştirilen dışlanma, ayrımcılık ve önyargılar gelmektedir. Sosyal ve toplumsal inanç, engelli bireyleri sorun olarak gördüğünden engelli bireyler yetersiz, eksik ve sorunlu kişiler olarak etiketlenmektedir. Bu sosyal inançtan dolayı engelli bireylerin benlik algısındaki olumsuz psikolojik etkiyi önlemek, dışlanmaya maruz kalan bireylerin sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılamak ve toplumla bütünleşmesini sağlamak gibi birçok fayda için engelli bireylerde psikososyal destek büyük önem taşımaktadır.

Psikososyal yaklaşımda sırasıyla önem verilmesi gereken konular: (1) Bu alanda çalışacak olan kişilerin belirlenmesi, (2) Yeterli ve doğru bilgilere ulaşma ve (3) Tanımlama ile sorunu belirlemedir. Bu aşamalardan geçerken tüm psikolojik ve sosyal yaklaşımlarda olduğu gibi psikososyal desteğin de uygulanması esnasında dikkat edilmesi gereken bazı temel ilkeler olduğu bilinmektedir. Bu temel ilkeler, psikososyal desteğin sağlandığı kişinin yüksek yararı gözetilerek oluşturulduğundan bunları bilmekte ve anlamakta fayda olacağı düşünülmektedir. Engelli bireylerde ihtiyaç anında uygulanması gereken psikososyal destek çalışmalarında önemli olan temel ilkeler şu şekildedir:

- Destek sürecini yürüten uzmanlar birbirleri ile eşgüdüm içinde hareket halinde olmalılardır.
- Sorun anında etkilenenler sorun karşısında ayakta kalmayı başarmış güçlü bireyler olarak kabul edilmelidir.
- Kültürel, etnik, dinî ve sosyal etkenlere önem verilerek, birey ile toplum arasındaki bağın yeniden sağlanması ve korunması dikkate alınmalıdır.
- Destek çalışmaları etkilenen birey ile birlikte belirlenip katılımları esas alınmalıdır.
- Yapılan çalışmalar, birey için basit, anlaşılır ve açık olmalı, güvenilir ve doğru bilgi akışı sağlanmalıdır.
- Bireylerde yaşanan sorun sonrası oluşan bilişsel ve davranışsal tepkilerin anormal bir soruna karşı verilen normal bir tepki olduğu belirtilmelidir.
- Psikososyal desteği sağlayanların bu alandaki gerekli bilgilerle donatılmış olduğundan emin olunmalıdır.

Engelli bireylerin yaşadığı sorunlara bakıldığında, bu sorunlar karşısında hissettikleri olumsuz duygular, düşünce ve davranışlarda bozulmalara neden olabilir. Psikososyal etkenlere bağlı olarak bireylerde, anksiyete, depresyon, travma sonrası stres bozukluğu gibi birçok psikolojik bozukluk meydana gelebilir. Psikososyal destek, bu ve benzer psikolojik bozuklukların önlenmesi veya iyileştirilmesi bakımından son derece önemlidir. Engelli bireylere maruz kaldıkları sorunlar için psikososyal desteğin sağlanması;

- Bireyin ailesi veya yakın çevresinden düşünce ve davranışlarında olumsuz yönde değişim olup olmadığı hakkında bilgi istenmesi doğru müdahalenin gerçekleştirilmesi,
- Engelli bireylere ev ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi sorunların varlığını, derecesini ve işlev bozukluğuna neden olup olmadığının anlaşılması,
- Engelli bireylere destek olan ve birlikte yaşadığı diğer bireylerin, bu desteği doğru bir şekilde sağlayabilmesi gibi olumlu yönde birçok etki sağlayabilir.

Engelli bireyler, kendi ailelerinde başlayan ve daha sonra toplumda hemen hemen her alanda karşılaştıkları sosyal sorunlar neticesinde, yalnızlaştıkları ve/veya yalnızlık hissettikleri için sosyal anlamda geri çekilmeler yaşamaktadır. Bu sorunların sıklığı ve şiddetine bağlı olarak benlik algılarında bozulmalar meydana gelmektedir. Engelli olmaktan dolayı suçluluk ve utanç yaşamaktadırlar. Hayatlarında sosyal dışlanmaya, yalnızlığa, suçluluk ve utanca toplumda birçok kez maruz kaldıkları için zamanla öğrenilmiş çaresizlik duygusu gelişmektedir.

Böylelikle, yetersiz olduklarını düşünerek sorunlar karşısında gerekli motivasyonlarını kaybetmektedirler. Yeni bir işe başlama, yeni bir hedefe yönelme ve yaşama amacı gibi olumlu konularda da isteksizlik meydana gelmektedir. Bireyin kendisi ve çevresi ile ilgili olumsuz algıların düzenlenmesini hedef alan psikososyal destek süreci, engelli olan bireylerin maruz kaldıkları sorunlarda, onlara bu sorunlarla baş etme becerileri kazandıran bir süreçtir. Sorunlarla mücadele etme becerileri gelişmemiş olan bireylerde, bu sorunlar karşısında üzüntü, çaresizlik, değersizlik, yetersizlik, yalnızlık, suçluluk ve utanç gibi duyguların oluşabilmektedir. Bu gibi sorunlar neticesinde engelli bireylerde ciddi psikolojik sorunlar meydana gelmektedir. Psikososyal destek sayesinde engelli bireye ait psikolojik ve sosyal donanım yeterli ve doğru şekilde gerçekleştirildiğinde, bireyin bu sorunlarla baş etme becerisi gelişecektir. Sorunlarla baş etme becerisi gelişen engelli bireyin öncelikle kendisi için gereken ilerlemeleri sağlayarak topluma da olumlu anlamda katkısının olması mümkündür.

Sonuç olarak, engelli bireylerin tüm yaşamları boyu maruz kaldıkları bu engellerin giderilmesi psikososyal destekle mümkündür. Psikososyal destek, toplum ile uyum, başarılar gerçekleştirme, bireyin aidiyet hissetmesi, benlik algısı, sosyalleşme, hedeflere ulaşma, sorunlarla baş etme becerileri gibi birçok alana katkı sağlayacaktır. Yanlış düşünce ve inançlar, engelin düşüncede olduğunu göstermektedir. Bu yüzden, engelli bireyler için oluşturulan ve devam eden psikososyal destek hizmetlerinin iyileştirilmesi, geliştirilmesi ve psikososyal desteğin gerekliliğine dair farkındalığın toplumda yaygınlaştırılması gerektiği düşünülmektedir.

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ NEDİR?

Öğrenme güçlüğü; dinleme, konuşma, okuma, yazma, mantık yürütme, problem çözme ya da matematik alanındaki yeteneklerin kullanımında zorluk yaşanmasıdır. Bu zorluklar kişinin bilgiyi depolaması, işlemlemesi ve üretmesi noktasında da zorluk çekmesine sebep olmaktadır.

Öğrenme güçlüğü bir engelden ziyade farklı bir öğrenme stiline sahip olmaktır. Özel öğrenme güçlüğü genel olarak normal ya da normalüstü zekâ seviyesine sahip olunmasına rağmen akademik alanlarda ciddi problemler yaşanması şeklinde tanımlanmaktadır.

Özel öğrenme güçlüğü olan çocuklara zekâ testleri uygulandığında genellikle zekâ seviyeleri normal sınırlar içinde çıkmaktadır. Bazı durumlarda bu çocuklar normalin üstünde zekâ puanına sahip olup özel yetenekli bile olabilmektedir. Zekâ seviyesine uygun akademik başarı sergileyemedikleri için özel öğrenme güçlüğü olan çocuklar ebeveynlerin ve öğretmenlerin dikkatini çekmektedir.

Peki özel bir öğrenme stiline sahip olan bireyleri nasıl tanırız ve belirtileri nelerdir. ·Konuşmaya başlamasında önemli ölçüde gecikme, ·Kelimeleri telaffuz etmede ve yeni kelimeleri öğrenmede zorluk ya da yavaşlık, ·Motor hareketlerin gelişmesinde yavaşlık (Örn; ayakkabı bağlanmak ya da düğme iliklemede güçlük, sakarlık) ·Okuma yazmayı ve sayıları öğrenmede zorluk, ·Matematik işaretlerini karıştırma (Örn; "x" yerine "+"), ·Kelimeleri tersten okuma (Örn; "ev" yerine "ve"), ·Yüksek sesle okumayı ve yazı yazmayı reddetme, ·Saati öğrenmede zorluk, ·Yön kavramlarını ayırt edememe (sağ-sol, kuzey-güney), ·Yeni becerileri öğrenmede yavaşlık, ·Arkadaşlık kurmada zorluk, yaşamaları öğrenme güçlüğü belirtileri olarak sıralanabilir.

Özel öğrenme güçlüğü olan bireylerin en belirgin 10 özelliği:

- 1-Önemli gelişimsel alanlarda gecikme
- 2- Dürtüsellik – düşünmeden hareket etme
- 3- Duygusal dalgalanma – duygularda hızlı değişim (ağlarken birden gülmeye başlama gibi)
- 4- Genel koordinasyon eksikliği
- 5- Dikkat bozukluğu
- 6- Algı-motor bozukluğu
- 7- Bellek ve düşünme bozuklukları
- 8- Belirgin akademik problemler (özellikle okuma ve matematik alanlarında)
- 9-Konuşma ve konuşma seslerini öğrenme bozuklukları
- 10- Merkezi sinir sistemi düzensizliği ve bozukluğu belirtileri

Öğrenme güçlüğü türleri nelerdir?

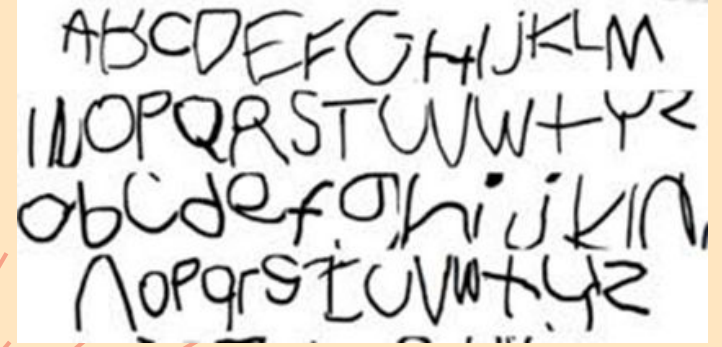

Özel öğrenme güçlüğü genellikle üç akademik alanda kendisini göstermektedir: Okuma, yazma ve matematik. Dolayısıyla özel öğrenme güçlüğü türüne göre üç grupta sınıflandırılmaktadır.

1-Birinci ve en yaygın görünen özel öğrenme güçlüğü grubu disleksidir. Disleksi ciddi okuma güçlüğü olarak açıklanmaktadır ve disleksi olan çocuklar okuma becerilerini edinmekte ve/veya geliştirmekte zorlanmaktadır.

2- İkinci özel öğrenme güçlüğü grubu disgrafidir. Disgrafi ciddi yazma güçlüğü olarak ifade edilmektedir ve disgrafi olan çocuklar yazma becerilerini edinmekte ve/veya yazılı ifade becerilerini geliştirmekte zorlanmaktadır.

3-Üçüncü özel öğrenme güçlüğü grubu diskalkulidir. Diskalkuli ciddi matematik güçlüğü olarak açıklanmaktadır ve diskalkuli olan çocuklar temel matematik becerilerini edinmekte ve/veya matematik işlemlerini gerçekleştirmekte zorlanmaktadır.

Çocuklarda özel öğrenme güçlüğü'nün türlerinden sadece biri gözlemlenebilirken birden fazlası da görülebilmektedir. Yani özel öğrenme güçlüğü olan çocuklarda sadece disleksi görülebilirken hem disleksi hem de diskalkuli ya da disgrafi birliktede görülebilmektedir. Hatta bazı durumlarda üç öğrenme güçlüğü türü aynı anda gözlemlenebilmektedir. Bu nedenle özel öğrenme güçlüğü olan çocuklar çok heterojen bir gruptur, yani çocuklar birbirlerinden oldukça farklı özellikler sergileyebilmektedir.

Özel Öğrenme Güçlüğü'nün Nedenleri Nelerdir?

Özel öğrenme güçlüğü'nün nedenleri ebeveynlerin ve öğretmenlerin merak ettikleri konuların başında gelmektedir. Yapılan araştırmalar özel öğrenme güçlüğü'nün nedenlerinin kesin olarak belirlenemeyeceğini ortaya koymuştur. Fakat araştırmalar çeşitli muhtemel risk faktörlerini belirtmektedir.

Bu risk faktörleri nörolojik, genetik ve çevresel risk faktörleri olarak gruplandırılır ve tüm öğrenme güçlüğü kategorileri için geçerli olmayabilir.

Nörolojik Risk Faktörleri

Öğrenme güçlüğü geliştirmeye yönelik nörolojik risk faktörleri; beyin hasarı, beyin gelişimi veya beyin yapısıyla ilgili eksiklikleri içerebilir. Disleksi olan bireylerin, beynin temporal lobunun bir bölümü olan planum temporalenin, disleksi olmayan bireylere göre daha küçük olduğuna dair kanıtlar vardır.

Öğrenme güçlüğü olan ve olmayan kişilerin beyinlerindeki işlevsel ve yapısal farklılıklar üzerine yapılan araştırmalar, öğrenme güçlüğü gelişimi için nörolojik risk faktörlerinin varlığını destekler.

Genetik Risk Faktörleri

Genetiğin öğrenme güçlüğü geliştirmede bir risk faktörü olduğuna dair kanıtlar da vardır. Özel öğrenme güçlüğü olan bireylerin ailelerinde diskalkuli yaygınlığının genel popülasyondan beklenenden yüksek olduğunu gösteren araştırmalar bulunur. Genetiğin de diskalkulinin gelişimi için bir risk faktörü olduğu bilinmektedir.

Çevresel Risk Faktörleri

Çevresel faktörler de öğrenme güçlüğüne neden olabilir. Bunlar doğum öncesinde, doğum sırasında ve doğum sonrasında ortaya çıkan faktörlere göre gruplandırılır. Fetüse zarar veren doğum öncesi risk faktörleri arasında annenin uyuşturucu kullanımı, alkol tüketimi ve hamilelik sırasında sigara içilmesi yer alır. Hamilelik sırasında sigara içen annelerin, daha sonra öğrenme güçlüğü geliştirme riski taşıyan prematüre bebek sahibi olma olasılığı daha yüksek olabilir.

Öğrenme güçlüğüne neden olan çevresel faktörler, doğumda veya doğumdan sonra ortaya çıkar. Doğum sırasında ortaya çıkan göbek kordonunun dolanması gibi komplikasyonlar oksijen kaybına yol açabilir. Bu da öğrenme güçlüğü için risk faktörü olabilir. Doğumda meydana gelen beyin hasarları da öğrenme güçlüklerinin gelişmesine neden olabilir.

Öğrenme güçlüğüne neden olan doğum sonrası faktörler çocuk doğduktan sonra ortaya çıkar. Beyin hasarına neden olduğu bilinen kurşun bazlı boya gibi bazı maddelerin yutulması, öğrenme güçlüğüne gelişmesinde rol oynayabilir.

Özel öğrenme güçlüğü tanılama süreci nedir?

Özel öğrenme güçlüğü tıbbi bir tanıdır. Tıbbi tanıdan sonra çocuğun eğitsel değerlendirme ve tanılamasının yapılması, gereksinimlerinin belirlenmesi için çok önemlidir. Dolayısıyla tıbbi tanının yanı sıra mutlaka eğitsel değerlendirme ve tanılamaya göre bu çocukların eğitim hayatları planlanmalıdır.

Tıbbi tanılama nedir?

Özel öğrenme güçlüğü tıbbi bir tanıdır ve Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları alanında uzman doktorlar tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda sağlık kurulları tarafından verilmektedir. Ülkemizde özel öğrenme güçlüğü olan çocukların tıbbi tanılama süreci hastanelerde ilgili uzman doktorlarca yapılmaktadır. Genel olarak tüm özel gereksinimli bireylerle ilgili değerlendirme çalışmalarında, sınıflandırma sistemi olarak Çocuklar İçin İşlevsellik Yetiştirimi ve Sağlığın Uluslararası Sınıflandırması (ICF-CY) temel alınmaktadır.

Eğitsel Değerlendirme ve Tanılama nedir?

Özel öğrenme güçlüğü olan çocukların özel eğitim gereksinimi Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM) tarafından gerçekleştirilen değerlendirmelerden sonra belirlenebilmektedir. Fakat özel öğrenme güçlüğü olduğundan şüphelenilen bir çocuk için eğitsel tarama ve değerlendirmeler çocuğun kendi okulunda ve kendi öğretmenleri tarafından başlatılmalıdır. Okulda akademik alanlarda güçlükler yaşayan çocukların özel eğitim ihtiyacı olup olmadığını belirleme sürecine başlamadan önce öğretmenler ve uzmanlar bazı ön işlemler gerçekleştirmelidir.

Siz ebeveynler olarak çocuğunuzda özel öğrenme güçlüğü olduğundan şüpheleniyorsanız öncelikle çocuğunuzun sınıf öğretmeni ile iletişime geçiniz. Sınıf öğretmeni ve okul rehber öğretmeni ile görüşüp endişelerinizi paylaşabilirsiniz.

Görüşmeler sonunda yapılabilecekler konusunda ortak kararlar alabilirsiniz. Bazı durumlarda da öğretmenler çocuğunuzla ilgili şüpheleri sizlerle paylaşabilirler. Bu durumda mutlaka öğretmenlerle görüşüp okulda çocuğunuzun yaşadığı güçlüklerle ilgili bilgi alın. Ayrıca siz de benzer durumları evinizde yaşıyorsanız öğretmenlerle durumu paylaşın. Öğretmen gerçekleştirdiği uygulamalarla ilgili notlar tutmalı ve değerlendirmeler yapmalıdır. Öğretmenin bu çabaları etkili olmazsa çocuğun durumu daha detaylı bir şekilde ele alınmalıdır. Daha detaylı eğitsel değerlendirme ve tanılama ise RAM'lar tarafından gerçekleştirilip çocuğun özel eğitim ihtiyacı olup olmadığı belirlenmelidir. RAM ile öğretmen tarafından yapılan uygulamalar ve sonuçları konusunda hazırlanan rapor mutlaka paylaşılmalıdır. RAM'lara başvuru süreci konusunda okulunuz rehber öğretmenine danışabilir ve kendisinden destek alabilirsiniz.

AİLELERE TAVSİYELER

Çocuğunuzun olumlu yanlarına odaklanın, Yalnızca okul başarısı ile çocuğunuzunuzu sınırlandırmayın, başarı sağlayabileceği farklı alanları keşfederek bunları yapması konusunda cesaretlendirin (müzik ya da spor gibi). Beklentilerinizi yapabilecekleri ile sınırlı tutun, basit ve anlaşılır açıklamalarda bulunun. Her çocuğun kendine özgü olduğunu unutmayın.

Unutmayın ki her çocuk özeldir. Her çocuğun her bireyin yapabildikleri farklıdır. Kimimiz müzik alanında kimimiz matematik alanında kimimizde yazı yazma noktasında diğerlerine göre ön plana çıkar. Yapamadıklarımıza odaklanmak yerine yapabildiklerimize odaklanıp daha iyiye nasıl ulaşırız bunu düşünmemiz gerekir. Çocuklarımızı güzele daha iyiye götürecek şeyleri yapmak ve onlara model olmak çocuklarımızı daha ileriye taşıyacaktır. Her bireyin parmak izi nasıl farklıysa her çocuğunda yetenekleri farklıdır. Unutmamak gerekir ki farklılıklarımız bizim zenginliğimizdir ve bunun bilincinde olmak her şeyi daha iyi daha güzel kılacaktır.

KAYNAKÇA:

https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2025_01/31172148_ozelogrenmeguclugu.pdf

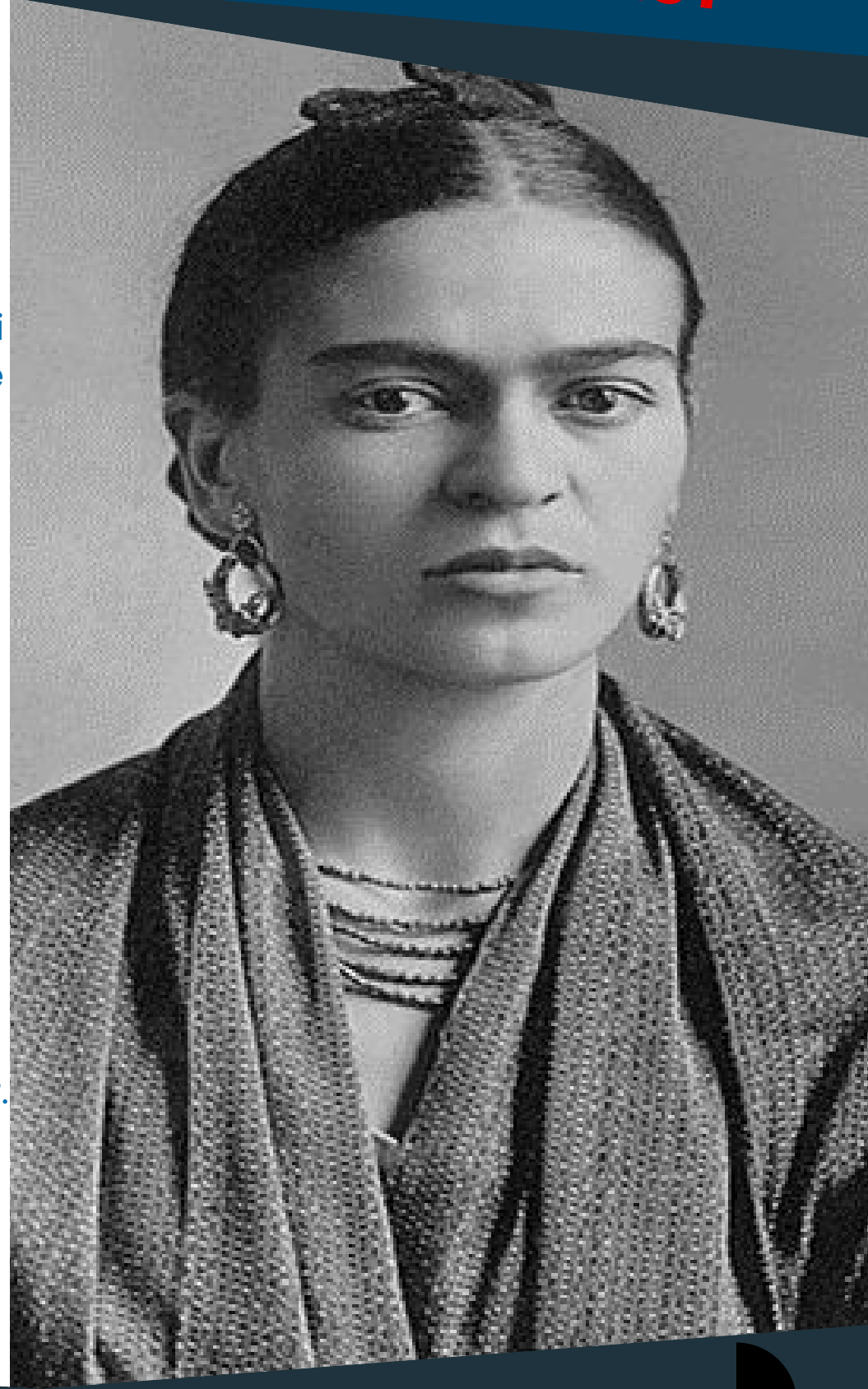
<https://www.medicana.com.tr/saglik-rehberi-detay/21811/ozgul-ogrenme-guclugu-nedir>

https://aliagaram.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/35/02/959733/dosyalar/2020_10/16095442_oZEL_OYRENME_GUCLUYU.pdf

FRIDA KAHLO

MEKSİKALİ SÜRREALİST

Altı yaşındayken geçirdiği çocuk felcinin sonucu olarak bir bacağı engelli kalmış, kendisine "Tahta Bacak Frida" denmişti. Bu engeliyle baş etmesini bilen Frida, genç kızlık çağında, dönemin en iyi eğitimini veren Ulusal Hazırlık Okulu'nda okudu. Bu okul, onu sanat, edebiyat, felsefe gibi alanlara yönlendirdi. İleride Meksika düşün yaşamının önemli isimleri olarak anılacak Alejandro Gomez Arias, Jose Gomez Robleda, Alfonso Villa okul arkadaşları oldu. Okulda, anarşist bir edebiyat grubuna dâhil oldu; güçlü bir kişilik oluşturmaya başladı. 18 yaşında geçirdiği bir trafik kazası bütün hayatını değiştirdi. 17 Eylül 1925'te okuldan eve dönerken bindiği otobüsün tramvayla çarpışması sonucu çok kişinin öldüğü kazada, tramvayın demir çubuklarından birisi Frida'nın sol kalçasından girip leğen kemiğinden çıkmıştı. Kazadan sonra tüm hayatı korseler, hastaneler ve doktorlar arasında geçmiş; omurgası ve sağ bacağında dinmeyen bir acıyla yaşamış, 32 kez ameliyat edilmiş ve çocuk felci nedeniyle sakat olan sağ bacağı 1954'te kangren yüzünden kesilmiştir. Yaşadığı çocuk felci nedeniyle hem bedensel hem de psikolojik sorunlar yaşamıştır. Kazadan bir ay sonra hastaneden çıkan Kahlo, ailesinin teşviki ile sıkıntı ve acıdan kaçmak için resim yapmaya başladı. Yatağının tavanındaki aynaya bakarak oto-portreler yaptı. İlk otoportresi, "Kadife Elbiseli Otoportre"dir (1926).

HAYATINI KONU ALAN FİLMLER

- Frida Kahlo'nun hayatı Frida ismi ile sinemaya aktarıldı ve bu filmde Kahlo'yu Salma Hayek oynadı (2002).
- 2005'te hayatını konu alan "The Life and Times Of Frida Kahlo" adlı bir belgesel film çekildi
- 2024'te hayatını konu alan Frida filmi.

Resimleri

Frida Kahlo'nun 143 resmi vardır; 55 tanesi otoportredir. Sürekli evcil hayvan besleyen Frida'nın beslediği hayvanlarla ilgili iki portresi vardır: 1941'de yaptığı "Ben ve Papağanlarım" ile 1943'te yaptığı "Maymunlarla Otoportre". Frida'nın resimleri "sürrealist" olarak değerlendirilse de o sürrealizmi reddetti.^[1]

KAYNAKÇA:1."

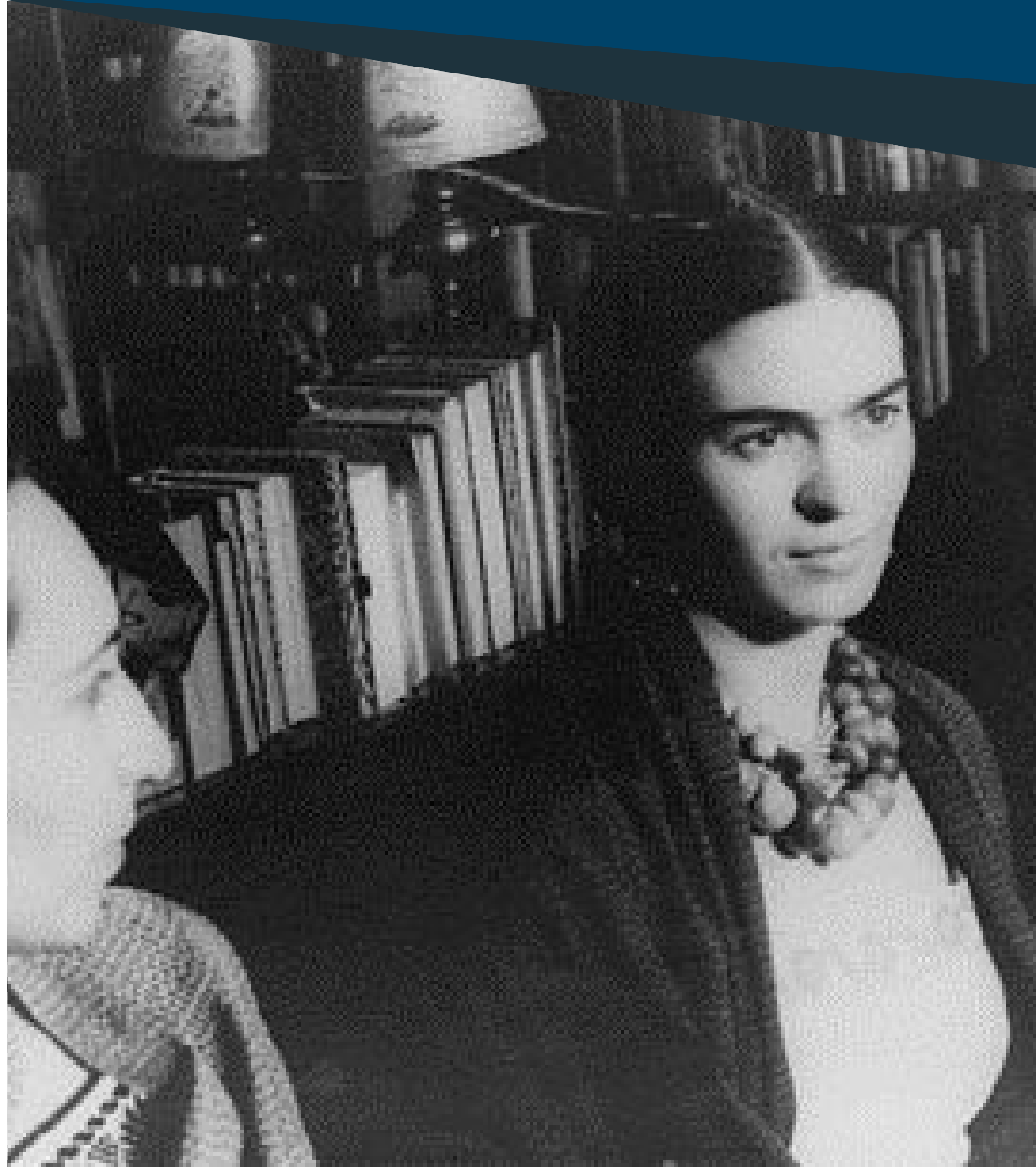
Âşık Veysel ile TRT stüdyolarında yapılan röportaj". 11 Ağustos 2020 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 21 Mart 2016.

"Âşık Veysel Biyografisi". biyografi.info. 22 Mart 2016. 1 Temmuz 2016 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 22 Mart 2016. Entelektüel Kızıyım, Yeni Şafak gazetesi, 27 Mayıs 2001

. Cemil Meriç Kronolojisi, 2012-2013 Cemil Meriç Yılı web sitesi, Erişim tarihi: 25.12.2014". 5 Ekim 2015 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 25 Kasım 2014.

Entelektüel Kızıyım, Yeni Şafak gazetesi, 27 Mayıs 2001

Cemil Meriç Kronolojisi, 2012-2013 Cemil Meriç Yılı web sitesi, Erişim tarihi: 25.12.2014". 5 Ekim 2015 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 25 Kasım 2014. Frieda is a German name from the word for peace (Friede/Frieden); Kahlo began omitting the "e" in her name about 1935 [1] 22 Haziran 2010 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi

E-KPSS NEDİR ?

E Kpss engelli bireylerin kamuda istihdam edilebilmeleri amacıyla 2 yılda bir yapılan sınavdır.

E Kpss'den sınav haricinde kura ile atama da bulunmaktadır. Bunun için E Kpss başvuruları başladığında adayların E Kpss/Kura'ya ÖSYM üzerinden başvuru yapmaları gereklidir. Başvuru sonrasında başvuru ücretini yatırmayan adayların başvuruları geçersiz sayılacaktır.

E-KPSS SORULARI BÜTÜN ENGEL GRUPLARINDA ORTAK MIDIR?

Sınavda engel gruplarına göre 4 farklı test uygulanmaktadır.

1-Genel Engelliler (Ortopedik, Ruhsal ve Duygusal, Süreğen (kronik) Hastalıklara Sahip Engelliler, Yaygın Gelişimsel Bozukluğu Olanlar (Otizm Spektrum Bozuklukları , Asperger, RETT Sendromu, Dezintegratif Bozukluk vb, Özgül/Özel Öğrenme Güçlüğü Olanlar (Dikkat Eksikliği, Hiperaktivite, disleksi vb. olanlar), Dil ve Konuşma Bozukluğu Olanlar, CP hastası olanlar)

2-Görme Engelliler

3-İşitme Engelliler

4-Zihinsel Engelliler

E-KPSS'YE GİRMEK İSTEYEN ADAYLARIN ÖĞRENİM DURUMLARI NE OLMALIDIR ?

E-KPSS sınavına girmek isteyen adayların en az ortaöğretim mezunu olması gerekmektedir. Sınav ortaöğretim(lise), önlisans(2 yıllık üniversite) ve lisans(4 yıllık üniversite) mezunları için ayrı ayrı uygulanmaktadır. Birden fazla mezuniyeti olan adaylar mezun oldukları en üst öğrenim düzeyinden E-KPSS'ye başvurmak zorundadır.

İLKOKUL/ORTAOKUL/İLKÖĞRETİM MEZUNLARI E-KPSS'YE BAŞVURABİLİR Mİ?

İlkokul/Ortaokul/İlköğretim mezunları E-KPSS sınavına başvuru yapamazlar ancak E-KPSS KURA'ya başvuru yapıp kura yöntemiyle kamu personeli olabilirler.

E-KPSS'YE BAŞVURMAK İÇİN BELİRLENEN BİR ENGEL ORANI VAR MIDIR ?

Sınava girebilmek için engellinin, %40 ve üzeri engel oranının bulunması gerekmektedir.

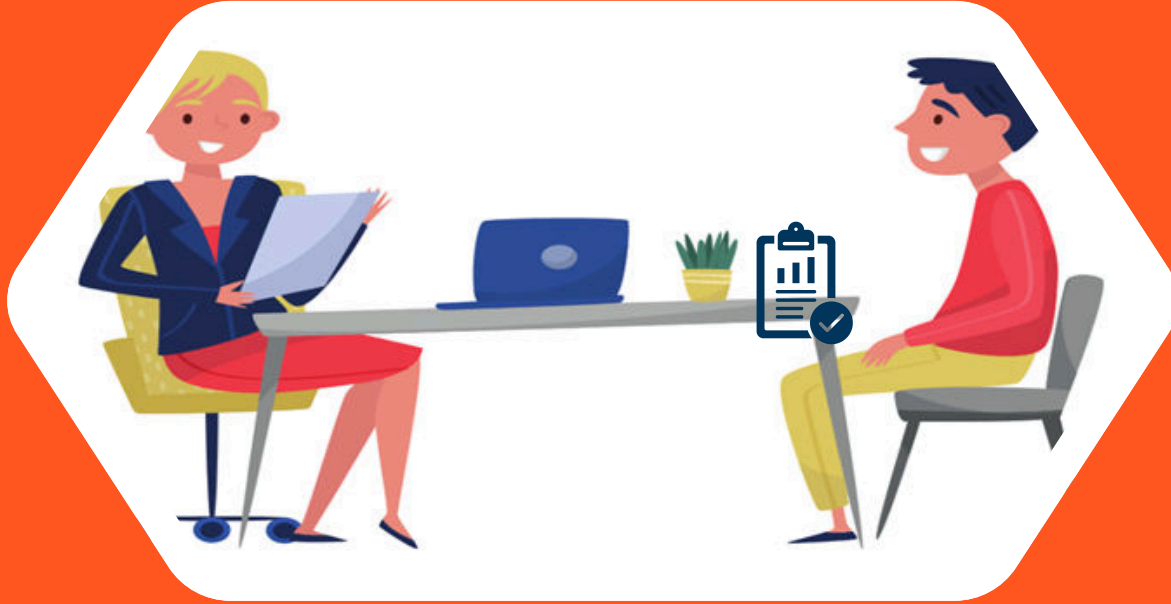

E-KPSS SONUÇLARI KAÇ SENE GEÇERLİDİR?

E-KPSS sonuçları 4 yıl geçerlidir.

E-KPSS SINAVINDAN SONRA ADAYLAR MÜLAKATA GİRER Mİ?

E-KPSS sınavına giren adaylar ÖSYM'nin tercih kılavuzunu yayınlamasından sonra tercihlerini ÖSYM Aday İşlemleri Sistemi üzerinden yapabilirler. Tercihlerden sonra adaylar puan üstünlüğüne göre tercihte bulundukları kurumlara atanmaktadır. Adaylar mülakat sınavına girmeden merkezi atama ile puan üstünlüğüne göre atanmaktadır.

E-KPSS'DE HANGİ KONULARDA KAÇ SORU SORULMAKTADIR?

GENEL YETENEK	SORU DAĞILIMI
TÜRKÇE	15
MATEMATİK	15
GENEL KÜLTÜR	SORU DAĞILIMI
TARİH	12
COĞRAFYA	6
ANAYASA	6
GÜNCEL KONULAR	6

TERCİH YAPABİLMEK İÇİN GEREKLİ ŞARTLAR NELERDİR?

- 1-Türk vatandaşı olmak
- 2-18 yaşını tamamlamış olmak. (Bir meslek veya sanat okulunu bitirenler en az 15 yaşını doldurmuş olmak ve Türk Medeni Kanununun 12'nci maddesine göre kazai rüşt kararı almak şartıyla Devlet memurluklarına atanabilirler.)
- 3-Kamu haklarından mahrum bulunmamak
- 4-Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak
- 5-657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin 6'ncı fıkrasında belirtilen askerlik şartını taşımak.
- 6-"Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik" veya "Çocuklar İçin Özel Gereksinim Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik" veya "Erişkinler İçin Engellilik Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik" hükümlerine göre alınmış en az %40 oranında engelli olunduğunu gösteren sağlık kurulu raporuna sahip olmak
- 7-Çalışabilir durumda olmak
- 8-Tercih edilecek kadrolar için aranan diğer başvuru ve atanma şartlarını taşımak.

HANGİ KADROLARA BAŞVURU YAPABİLİRİM ?

Tercih kılavuzlarında ilan edilen kadrolara atanmak için başvuracak adayların kadro için aranan şartların “tamamını” taşımaları gerekmektedir. Bu şartları taşımayan adayların yerleştirilseler dahi atamalarının yapılması mümkün değildir.

Adayların tercihlerini yaparken aşağıdaki hususlara dikkat etmeleri gerekmektedir.

1) Adayların tercih edecekleri kadroda yer alan öğrenim koşuluna ve bu kadro için aranan niteliklerin tümüne sahip olmaları gerekmektedir.

Nitelik Kodları - Özel Koşullar

Kodu	Nitelik Adı
1101	Cinsiyeti erkek olmak.
1103	Cinsiyeti kadın olmak.
6205	MEB onaylı Aşçılık Sertifikası sahibi olmak.
6225	MEB onaylı Bilgisayar İşletmenliği Sertifikası sahibi olmak.
6251	MEB onaylı Doğalgaz Kalorifer Ateşçiliği Sertifikası sahibi olmak.
6297	MEB onaylı Kalorifer Ateşçiliği Sertifikası sahibi olmak.
6501	M Sınıfı Sürücü Belgesi sahibi olmak.
6502	A1 Sınıfı Sürücü Belgesi sahibi olmak.
6503	A2 Sınıfı Sürücü Belgesi sahibi olmak.
6504	A Sınıfı Sürücü Belgesi sahibi olmak.

2) Adayların tercih edecekleri kadrolar için birden fazla öğrenim (alan/dal/bölüm veya programı) belirtilmiş ise, bunlardan sadece birinden mezun olmuş bulunmaları yeterlidir.

3) Adayların, diploma veya geçici mezuniyet belgelerine ve tercih edecekleri kadrolara ilişkin; sertifika vb. istenilen diğer belgelere, tercih işleminin son başvuru tarihi itibarıyla sahip olmaları gerekmektedir.

YERKÖY ŞEHİT YÜCEL YILMAZ REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

KALE MAH. ŞEHİT NECİP ÖZTEL-2 SOK. NO: 5
YERKÖY/YOZGAT

yerkoyram.meb.k12.tr

[yerkoyram](https://www.instagram.com/yerkoyram)

03545161661

YERKÖY ŞEHİT YÜCEL YILMAZ
REHBERLİK VE ARAŞTIRMA
MERKEZİ